

CONSILIUL NAȚIONAL AL MONUMENTELOR ISTORICE

SCRISOARE DESCHISĂ

Domnului Nicolae Timofti, Președintele Republicii Moldova
Domnului Marian Lupu, Președintele Parlamentului Republicii Moldova
Domnului Vladimir Filat, Prim-Ministrul Republicii Moldova

Consiliul Național al Monumentelor Istorice de pe lângă Ministerul Culturii se adresează Domniilor Voastre în legătură cu procesul intens de distrugere și degradare la care este supus în ultimele decenii Centrul istoric al Chișinăului, în pofida statutului său de monument protejat de stat de categorie națională.

Atragem atenția doar la ultimele două cazuri intrate în vizorul opiniei publice:

1. Distrugerea, contrar prevederilor *Legii privind ocrotirea monumentelor* și deciziilor repetate ale Consiliului Național al Monumentelor Istorice, a *Casei fraților Parhomovici*, renumiți istorici bisericești basarabeni de la finele sec. al XIX-lea - începutul sec. al XX-lea, edificiu cu statut de monument protejat, situat pe str. A.Șciusev, 67.

2. În același context, se prezintă ilegal începutul construirii unui bloc locativ cu multe etaje în zona de protecție de **gradul „1”** a unei biserici – monument de importanță națională, construite în 1804 pe locul unei alte biserici mult mai vechi, situate în partea medievală, moldovenească, a orașului, pe locul pieței comerciale din secolele XVII-XVIII (str. Piața Veche 10). Piața respectivă, precum se știe, a determinat configurarea structurii stradale a părții vechi a orașului și a impulsionat dezvoltarea și devenirea în Evul Mediu a Chișinăului ca entitate urbană.

Această încălcare cinică, cu bună știință, a prevederilor legislației Republicii Moldova din domeniul protejării patrimoniului cultural, a dus deja la distrugerea pe mari porțiuni a unor importante vestigii arheologice: beciuri și locuințe medievale de sec. XVII-XVIII, ceramică, sticlă și alte obiecte de cultură materială, mărturii inestimabile necercetate ale civilizației noastre medievale urbane. Cu atât mai simptomatic este faptul că proiectul blocului locativ cu 10 niveluri, de o îndoielnică ținută arhitecturală și utilitate funcțională în contextul centrului istoric protejat al orașului, nu este avizat, precum prevede legislația în vigoare, de Ministerul Culturii și nu are autorizație de construire, eliberată de Primărie.

Constatăm încă o dată că în Republica Moldova nu sunt respectate prevederile legislației naționale în domeniul protejării patrimoniului cultural istoric, nici obligațiile asumate de țara noastră prin ratificarea convențiilor Uniunii Europene și a altor documente internaționale din domeniul patrimoniului cultural. Politica de tolerare și de nesancționare a celor care prin acțiunile lor distrug obiectele de patrimoniu, inevitabil atrage după sine alte ilegalități de acest fel.

În aceste condiții, patrimoniul cultural istoric al capitalei și al țării continuă să fie metodic distrus. Aceasta în timp ce țările din jurul nostru își fortifică moștenirea culturală, valorificând-o plener în procesul dezvoltării lor durabile sociale și economice. Solicităm Domniilor Voastre să dispuneți cercetarea circumstanțelor comiterii acestor fărădelegi și tragerea la răspundere a celor care le-au săvârșit.

Mariana Șlapac, dr. habilitat în studiul artelor, arhitect, Președinte al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei

Sergius Ciocanu, dr. în arhitectură, arhitect, vicepreședinte al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, Ministerul Culturii, membru al Asociației Arhitecților

Eugen Bâzgu, Om Emerit, arhitect, secretar al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, Ministerul Culturii, membru al Asociației Arhitecților

Silvia Cebotari, expert în patrimoniu cultural, membru al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, Ministerul Culturii

Anatoli Gordeev, laureat al Premiului de Stat, ex arhitect-șef al or. Chișinău, membru al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, membru al Uniunii Arhitecților

Vasile Eremciuc, arhitect, membru al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, vicepreședinte al Asociației Arhitecților din Moldova

Nicon Zaporozjan, Om Emerit, arhitect, membru al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, membru al Uniunii Arhitecților

Constantin Andrușceac, arhitect, membru al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, membru al Uniunii Arhitecților

Mihai Ursu, istoric, cavaler al Ordinului de Onoare, membru al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, Director general al Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală

Valeriu Verstiuc, inginer, membru al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, administrator al Serviciului de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor.

Ion Ștefăniță, istoric, membru al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, director al Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor Istorice

Ion Tentiuc, arheolog, membru al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, Muzeul Național de Arheologie și Istorie al Moldovei

Manole Brihuneț, pr., cercetător științific, membru al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, șef Departament Arhitectură și Pictură Bisericească al Mitropoliei Moldovei

Alexei Boșneaga, arhitect, membru al Consiliului Național al Monumentelor Istorice, membru al Uniunii Arhitecților